

בית המשפט העליון
The Supreme Court Of Israel

משרד העלייה והקליטה
The Ministry of Aliyah and Immigrant Absorption

הרשות השופטת

מידע לעולים חדשים

2016

בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE MIRIAM NAOR
PRESIDENT

השופטת מרים נאור
נשיאת בית המשפט העליון

עולות ועולים חדשים,

מדינת ישראל מתאפיינת בשורה של תכונות שהפכו אותה למדינה מיוחדת במינה בקרב משפחת האומות.

מאפיין חשוב של ישראל הוא היותה מדינה יהודית ודמוקרטית, בה חולש שלטון החוק, ובה פועלת מערכת משפט עצמאית. במערכת המשפט בישראל כולם שווים בפני החוק, ולכל אזרח ותושב עומדת הזכות לפנות לערכאות משפטיות בבקשה לקבלת סעד.

מאפיין נוסף של ישראל הוא היותה מדינה קולטת עליה. קליטת העלייה, אף שהיא כרוכה בקשיים לא מעטים, מסייעת לישראל לקבץ אליה את יהודי התפוצות ובכך להגשים את אחת המטרות החשובות ביותר של התנועה הציונית.

חשיבותה של חוברת זו היא בכך שהיא מיועדת לשמש כלי עזר בהגשמתם של שני מאפיינים אלה. כולי תקווה כי תמצאו תועלת רבה במידע העשיר הכלול בחוברת, וכי זו תסייע לכם בקליטתכם ובהשתלבותכם בחברה הישראלית.

בשם הרשות השופטת בישראל אני מבקשת לאחל לכם ולבני משפחותיכם קליטה נעימה ומוצלחת בישראל.

היו ברוכים
בברכה,

מרים נאור

נשיאת בית המשפט העליון

מדינת ישראל
משרד העלייה והקליטה

עולות ועולים יקרים,

קיבוץ הגלויות של עם ישראל בארץ-ישראל הוא האתגר הלאומי, החרוט על דגלה של מדינת ישראל מאז הקמתה, כמוצאה במגילת העצמאות: "מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקבוץ גלויות...". המשכו של אתגר העלייה הוא אתגר הקליטה בארץ של העולים הבאים מכל קצוות תבל.

ואכן, קליטתכם הטובה בישראל בכל היבטי חייכם והשתלבותכם המוצלחת בחברה הישראלית היא המשימה הראשונה במעלה אשר אותה מוביל משרד העלייה והקליטה. המשימה הלאומית שלנו היא להגדיל את היקף השתלבותכם בשוק העבודה, לקדם את קליטתכם בשפה העברית, לספק לכם מענה הולם בתחום הדיוור, לייצר עבורכם תנאים טובים להשתלבות בחברה ובתרבות וגם להנגיש לכם מידע והדרכה בשפתכם לשם התמצאות והבנה של זכויותיכם וחובותיכם, וכל זאת תוך מתן שירות אישי וזמין בשפתכם לאורך כל תהליך הקליטה בארץ.

מגזין זה מגיש לכם תחום ידע נוסף וחיוני לחיי היום-יום על אודות הרשות השופטת בישראל.

רבות ומגוונות הן המדינות שמהן עליתם לישראל, ובכל אחת ממדינות אלו נוהגת מערכת משפט עם מאפיינים ייחודיים. כאן ניתנת לכם הזדמנות להכיר מקרוב ובשפתכם את שיטת המשפט הנהוגה בישראל, ולהתוודע לבתי המשפט השונים, לסמכויותיהם ולאופני הפנייה אליהם.

מיזם ייחודי זה הוא פרי שיתוף פעולה בין משרד העלייה והקליטה לבית המשפט העליון, ובראשו כבוד השופטת מרים נאור, נשיאת בית המשפט העליון, אשר סמכה ידה על שיתוף פעולה מבורך זה.

בטוחני שאתם, העולים החדשים והוותיקים, תעשירו ידיעותיכם וייפתח בפניכם שער נוסף להכרה ולמיצוי מרבי של זכויותיכם.

בברכת קליטה קלה ומוצלחת,

ח"כ סופה לנדבר

שרת העלייה והקליטה

מיזם משותף לבית המשפט העליון ולמשרד העלייה והקליטה.

ייעוץ מקצועי: כבוד השופט אליקים רובינשטיין, המשנה לנשיאת בית המשפט העליון

כתיבה: מורן שחר ומעיין שויביץ, מוזאון מורשת בתי המשפט, בית המשפט העליון

הפקה: ד"ר אורנה יאיר, מנהלת מוזאון מורשת בתי המשפט, בית המשפט העליון
אידה בן שטרית, מנהלת אגף מידע ופרסום, משרד העלייה והקליטה

© כל הזכויות שמורות לבית המשפט העליון ולמשרד העלייה והקליטה ירושלים תשע"ו 2016 מס' קטלוגי: 0621716010

עולים יקרים,

מימיה הראשונים של מדינת ישראל ולאורך כל שנות קיומה "קליטת עלייה" היא מן המאפיינים הבולטים שלה. המושג "קליטת עלייה" אוצר בחובו הן את תפקיד המדינה ורשויותיה בקבלת העולים והן את מקומם של העולים בתהליך ההשתלבות. והוא מסמל את השיתוף המתקיים בין המדינה הקולטת לבין העולים אליה.

תפקידה של המדינה הקולטת - הבית אליו מגיעים העולים והחברה הפוגשת אותם - לפתוח דלתותיה ושערי ליבה לקבלת באים. לפתוח במובן לאפשר, לקבל ולהגשים את הייעוד שהיא חרטה על דגלה במסמך המכונן - הכרזת העצמאות - הקורא "...אל העם היהודי בכל התפוצות להתלכד סביב הישוב בעליה ובבנין..."

העליה לארץ משמעה ניתוק מן מהתרבות הקודמת, ומעבר לחיים אחרים, חדשים, ובכך, מן המשימות הקשות ביותר הניצבות בפניכם העולים, הוא למידת אורחות החיים וההתנהלות היומיומית במרחב וחברה חדשים.

הרשות השופטת, כאחת משלוש הרשויות השלטוניות במדינה וכזו האמונה על שמירת החוק, על מילוי החובות והזכויות של אזרחיה, רואה לעצמה זכות להעניק לכם העולים, חוברת זו אשר תוכל לשים סדר בריבוי הפרטים החדשים ולתרום לכם מידע אשר יקל על התנהלותכם בביתכם החדש.

ברוכים הבאים,

השופט מיכאל שפיצר, מנהל בתי המשפט

לקוראי החוברת שלום רב,

דבר ראוי וחשוב רחש לבם של יוזמי החוברת "הרשות השופטת - מידע לעולה". מדינת ישראל - מדינה יהודית ודמוקרטית - היא מדינה קולטת עליה, וזהו אחד מיעדיה המרכזיים; במגילת העצמאות נאמר "מדינת ישראל תהיה פתוחה לעליה יהודית לקיבוץ גלויות"; חוק השבות, תש"ו-1950, מן הבסיסיים והערכיים שבחוקי המדינה, קובע בסעיפו הראשון "כל יהודי זכאי לעלות ארצה". כעולים חדשים תיפגשו בנושאים משפטיים שונים, מטבע הדברים - באשר לזכויותיכם האזרחיות והאחרות, באשר למגורים, חינוך, עבודה ועוד. דלתי בתי המשפט פתוחות לכל, ואף שאנו מאחלים לכם כי מפגשיכם עם בתי המשפט יהיו מועטים ככל האפשר וחייכם יתנהלו על מי מנוחות, חשוב שתהיו ערים לנושאים המשפטיים השונים. החוברת שלפניכם באה לסייע לכם בהכרתם, ואנו מקווים שתמצאו בה תועלת.

במיטב האיחולים לקליטה טובה ולהשתלבות,

אליקים רובינשטיין

דבר המערכת

עולים יקרים

החוברת "הרשות השופטת - מידע לעולים" היא שלכם ובשבילכם. תמצאו בה מידע על אודות תפקידי שלוש הערכאות השיפוטיות, בתי הדין והיחידות השונות ברשות השופטת, הסמכויות של בתי המשפט השונים וההליכים שבהם ניתן לפנות לכל בית משפט.

אתם מגיעים מתפוצות שונות, מחברות ומתרבויות נפרדות ובהן שיטות משפט אחרות. בשל כך, תכליתה של החוברת לספק מידע כללי על אודות מערכת המשפט והחוק בישראל, ומידע ספציפי ורלוונטי בנוגע להתנהלות האזרח במדינה.

במטרה להקל עליכם את הצעדים הראשונים ואת ההתאקלמות במדינה החדשה, כללנו עבורכם בחוברת, בשפת האם שלכם, מידע מעשי ורלוונטי מתחום החוק והמשפט, אשר עשוי להועיל ולסייע בעת הצורך. ברוח זו בחרנו לשלב בחוברת מידע מקיף וחיוני, במגוון עניינים שבהם נפגש כל אזרח בחיי היומיום, הנחוץ להתנהלותו התקינה במציאות החברתית.

לפיכך, כרכנו עבורכם מכלול של זכויות, חובות וחוקים, לצד מידע שימושי. בחוברת שולבו דיני משפחה ועבודה, דיני נזיקין וחוזים וחוקי תעבורה, חוקי ביטוח לאומי, זכויות לקבלת מענקים ופיצויים. לצדם של אלו, תמצאו גם כללים, הנחיות ונהלים תכליתיים ליישום, בדבר פניות האזרח לערכאות השיפוט השונות, וכיצד יש למלא בקשות להגשת בקשות תביעות קטנות לעתירות, לערעורים, לבג"ץ ועוד.

אנו מקווים שהחוברת והמידע אשר בה יהיו לכם לעזר, יקלו את ההשתלבות בחברה הישראלית ויתרמו לחוויה חיובית בקליטתכם בארץ.

כל טוב ובהצלחה

המערכת

תוכן העניינים

5	הרשות השופטת
5	בית המשפט העליון
5	בתי המשפט המחוזיים
5	בתי משפט השלום
6	בתי דין
6	הנהלת בתי המשפט
7	מקצוע עריכת הדין
7	דיני משפחה
8	דיני עבודה
8	בתי דין צבאיים
9	דיני תעבורה
10	בתי משפט לנוער
11	בתי משפט לעניינים מקומיים
11	תביעות קטנות
12	דיני חוזים
13	דיני נזיקין
14	ביטוח לאומי
14	פיצויים לניצולי שואה ונפגעי הנאצים
17	כתובות וטלפונים

שימו לב: המידע המתפרסם בחוברת זו הוא כללי ואינו בבחינת ייעוץ משפטי. לקבלת ייעוץ משפטי יש לפנות לגורמים הרלוונטיים בהתאם לצורך.

הרשות השופטת

סמכויות השיפוט בישראל, כמו במדינות רבות, נתונות בידי הרשות השופטת. הרשות השופטת מורכבת ממערכת בתי משפט ובתי דין בישראל. במערכת בתי המשפט האזרחיים שלוש ערכאות: בית המשפט העליון, בתי המשפט המחוזיים ובתי משפט השלום, בתוכה נכללים בתי המשפט לענייני משפחה, בתי המשפט לתעבורה ובתי המשפט לעניינים מקומיים. על בתי המשפט וכן על בתי דין נוספים נרחיב במקצת בהמשך.

בית המשפט העליון

בית המשפט העליון, הנמצא בקריית הממשלה (קריית דוד בן גוריון) בירושלים, עומד בראש מערכת השיפוט במדינה והוא הערכאה השיפוטית הגבוהה ביותר. הוא יושב כבית משפט לערעורים (פליליים, אזרחיים ומנהלתיים). כמו כן הוא יושב לדין בכובעו הנוסף כבית משפט גבוה לצדק.

פסיקת בית המשפט העליון מחייבת את בתי המשפט בערכאות הנמוכות יותר, וכן בסמכותו כבית המשפט הגבוה לצדק הוא מקיים פיקוח שיפוטי (בתנאים מסוימים) גם על מערכות בתי הדין השונים.

בבית המשפט העליון מכהנים חמישה עשר שופטים ובראשו עומד נשיא בית המשפט העליון.

בית המשפט העליון יושב, לרוב, בהרכב של שלושה שופטים. במקרים שבהם מדובר בפסקי דין חשובים או מורכבים במיוחד, ישבו בדיון הרכבים גדולים יותר, של חמישה שופטים ומעלה. ההרכבים תמיד יכלו מספר אי זוגי של שופטים במטרה להגיע להחלטה בפסקי הדין. ישנם תיקים מסוימים שבהם דן שופט יחיד.

פירוט בדבר הכתובת ושעות הפתיחה של בית המשפט העליון והמזכירות ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

בית המשפט העליון כבית משפט גבוה לצדק

בית המשפט העליון ממלא תפקיד נוסף לערעורים והוא בית המשפט הגבוה לצדק (המכונה בקיצור: בג"ץ). במסגרת זו הוא עוסק בעתירות המוגשות כנגד רשויות המדינה השונות וגופים אחרים הממלאים תפקיד ציבורי במדינה. בעתירות אלו דן בית המשפט העליון כערכאה ראשונה.

עתירות אלו מוגשות כנגד מעשה או מחדל של אחת מהרשויות, אשר לדעת העותר עומדים בסתירה לדין. הנושאים הנידונים הם במיוחד זכויות אדם, דת ומדינה, מגדר, יחסים עם המיעוטים בישראל, שאלות בנושאים הקשורים בפלסטינאים ובישראלים באיו"ש, מינויים, תקציבים וקרקעות.

סמכות בסיסית הנתונה לבג"ץ היא להתערב משפטית בכל עניין שבו הוא רואה צורך לתת סעד למען הצדק, ושאינו בסמכותו של בית משפט או בית דין אחר.

איך פונים לבג"ץ

כדי להגיש עתירה לבג"ץ יש להגיש את כתב הטענות-העתירה והמסמכים המצורפים לה למזכירות בית המשפט העליון בירושלים. במסגרת הגשת העתירה יש לעמוד בכללים מנהליים, כגון תמיכת העתירה בתצהיר שמטרתו לאמת את המוגש בה. יש למסור העתק של העתירה והמסמכים הנלווים לפי כמות בעלי הדין המשיבים (הנתבעים) בעתירה. בעתירה יש לכלול את שמות הצדדים להליך ופרטים מזוהים נוספים, את הסעדים המבוקשים ואת הטענות המשפטיות והעובדתיות שתומכות בעתירה. כן יש לשלם אגרת בית משפט בסך 1800 ₪ במזומן (נכון לשנת 2015); ניתן לבקש פטור מאגרה, בשל נסיבות כלכליות. לשם כך, יש לצרף לבקשה מסמכים שונים כגון הדפסי חשבון הבנק, המעידים על מצב כלכלי.

הגשת עתירה היא הליך מורכב אשר דורש מומחיות ומומלץ להתייעץ עם עורך דין לפני הפניה לבית המשפט. אם אינך מיוצג על ידי עורך דין, ניתן לפנות לקבלת הסברים בבית המשפט העליון במדור בלתי מיוצגים. פירוט הכתובת, הטלפון ושעות הפתיחה של בית המשפט העליון, המזכירות לענייני בג"ץ ומדור בלתי מיוצגים, ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

בתי המשפט המחוזיים

בתי המשפט המחוזיים דנים בתובענות המוגשות אליהם בהתאם לסמכותם (ראו להלן) וכן בערעורים על פסקי דין אשר ניתנו בבתי משפט השלום.

בית המשפט המחוזי דן בכל הנושאים שאינם בסמכותו של בית משפט השלום, והם: תביעות אזרחיות של 2.5 מיליון שקלים ומעלה או עברות פליליות שדין מעל שבע שנות מאסר.

בישראל ישנם שישה בתי משפט מחוזיים, אשר מחולקים לפי מחוזות גאוגרפיים - מחוז הצפון, מחוז חיפה, מחוז תל-אביב, מחוז ירושלים, מחוז הדרום ומחוז המרכז.

פירוט של כתובות ומספרי הטלפון של בתי המשפט המחוזיים ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

בתי משפט השלום

בתי משפט השלום הם הערכאה הראשונה במדינת ישראל והם דנים בעברות פליליות שעונשן קטן משבע שנות מאסר ובתביעות אזרחיות ששווין פחות מ-2.5 מיליון שקלים.

בישראל כיום 31 בתי משפט שלום. נוסף לכך, ערכאת בתי משפט השלום כוללת בתוכה גם בתי משפט אשר דנים בתחומים ספציפיים כגון בתי משפט לתעבורה, בתי המשפט לענייני משפחה, בתי משפט לתביעות קטנות ובתי משפט לעניינים מקומיים.

ראו הרחבה על בית משפט למשפחה בעמוד 7 בית משפט לתעבורה בעמוד 9, בתי משפט לנוער בעמוד 10 ובתי משפט לתביעות קטנות בעמוד 11.

חופש המידע

בהנהלת בתי המשפט נמצא בעל התפקיד הממונה על חופש המידע.

לפי חוק חופש המידע, הציבור זכאי לקבל מידע מרשויות הציבור השונות. בהתאם לדרישה זו של החוק, מפרסמת הנהלת בתי המשפט, אחת לשנה, דוחות הכוללים נתונים סטטיסטיים על כל בתי המשפט. נוסף על כך, באתר הרשות השופטת מתפרסמים פסקי דין והחלטות של כל ערכאות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה וכן מחקרים של מחלקת המחקר של הרשות השופטת כל המידע הרלוונטי נמצא באתר האינטרנט של הרשות השופטת בקטגוריה "הנהלת בתי המשפט" www.court.gov.il.

אזרחי המדינה זכאים לפנות אל הממונה על העמדת מידע לרשות הציבור לצורך קבלת מידע בהתאם לחוק חופש המידע:

http://elyon1.court.gov.il/heb/hofesh_meida/index.htm

הביקורת הפנימית ותלונות הציבור

בהנהלת בתי המשפט קיים אגף הביקורת הפנימית ותלונות הציבור.

האגף מהווה צינור להידברות בין האזרח לבין מערכת בתי המשפט. הוא מטפל בכל תלונה המגיעה להנהלת בתי המשפט בנושא התחום המקצועי או המנהלי של יחידות בתי המשפט.

בכל שנה האגף מפרסם דוח סיכום תלונות שנתי ובו נתונים סטטיסטיים על אודות התלונות שהתקבלו וטופלו, לפי פרמטרים שונים ובחלוקה למחוזות.

אזרחי המדינה יכולים לפנות בכתב אל האגף לתלונות הציבור.

פרטים על אודות בתי המשפט והנהלת בתי המשפט:

http://elyon1.court.gov.il/heb/cv/fe_html_out/courts/details/1.htm

כתובת המייל המיועדת להגשת תלונות: Pniyot@court.gov.il

מקצוע עריכת הדין

עורך דין הוא אדם המורשה לעסוק בעריכת דין, לאחר שלמד משפטים ועבר בחינות מקצועיות. הסמכת עורכי הדין בישראל נעשית באמצעות לשכת עורכי הדין. כל עורכי הדין בארץ חברים בלשכת עורכי הדין והיא המפקחת עליהם מבחינה מקצועית ומשמעתית.

כיום, רוב עורכי הדין בוחרים להתמחות בתחומים ספציפיים המהווים עיסוקם המרכזי, כגון דיני עבודה, דיני מיסים, דיני משפחה, משפט פלילי ועוד.

פירוט של כתובות ומספרי הטלפון של בתי המשפט השלום ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

בתי דין

לצד בתי המשפט קיימים גם בתי דין, מסוגים שונים, שלהם סמכות אישית ועניינית. למשל בתי דין לעבודה (העוסקים בכלל יחסי עובד-מעסיק), בתי דין צבאיים (העוסקים בעברות בתוך צה"ל. יש להבדילם מבתי המשפט הצבאיים הנמצאים באזור יהודה ושומרון, שעיקר עיסוקם בעברות ביטחון) ובתי דין דתיים (העוסקים בעיקר, אם כי לא רק, בנישואין וגירושין של הדתות השונות). לכל דת מוכרת בתי הדין הדתיים שלה - ליהודים יש בתי הדין הרבניים, למוסלמים - בתי הדין השרעיים, לדרוזים - בתי הדין הדרוזיים הדתיים ולעדות נוצריות שונות - בתי דין משלהן.

ראו הרחבה על בתי הדין לעבודה בעמוד 8.

ראו הרחבה על בתי הדין הצבאיים בעמוד 9

פירוט של כתובות ומספרי הטלפון של בתי הדין השונים ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

הנהלת בתי המשפט

הנהלת בתי המשפט אחראית על הניהול והארגון המנהליים של עבודת בתי המשפט בישראל; בית המשפט העליון, בתי משפט המחוזיים בתי משפט השלום ובתי הדין לעבודה. בראש ההנהלה עומד מנהל בתי המשפט. בהתאם לחוק בתי המשפט, מנהל בתי המשפט מתמנה על ידי שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון.

תפקידי הנהלת בתי המשפט

איוש וניהול משרות כוח האדם המנהלי של בתי המשפט (פקידים, מזכירים, קלדנים, מתורגמנים ועוד), לרבות עוזרים משפטיים לשופטים. הנהלת בתי המשפט מנהלת גם את תנאי העבודה של השופטים. עם זאת, מינוי לכהונת שופט אינו מסמכותה ונתון בידי הוועדה לבחירת שופטים.

פיתוח וניהול מערך המבנים של בתי המשפט, לרבות הקמת מבנים חדשים.

ניהול לוגיסטי כללי של בתי המשפט.

פיתוח וניהול מערך המחשוב של בתי המשפט.

קיום פעילות דוברות עבור בתי המשפט, הנהלתם ושופטיהם.

שמירת הביטחון והסדר הציבורי בבתי המשפט והגנה על שלום השופטים (בסמכות משמר בתי המשפט).

הנהלת בתי המשפט מפעילה את סמכויותיה בסיוע מזכירויות בתי המשפט השונים, ובראש כל אחת מהן עומד מזכיר ראשי.

◆ בית המשפט לענייני משפחה רשאי לאחד מספר תובענות שהוגשו באזורי שיפוט שונים ולדון בהן יחדיו. ריכוז ההתדיינות מונע מצב ובו מספר ערכאות שונות דנות בפן שונה של סכסוך משפחתי במקביל.

◆ עם זאת, לעיתים מתעוררת סוגיית "מירוץ סמכויות" בין בתי המשפט לענייני משפחה ובתי הדין הדתיים. למשל, בני זוג יהודיים המעוניינים להתגרש, חייבים לעשות זאת דרך בית הדין הרבני, על-פי חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין). ואולם, באשר לתביעות אחרות במשפחה, כגון מזונות ומשמורת ילדים, אלה נדונות ככלל בבית המשפט לענייני משפחה, אך אם נכרכו באופן כן בתביעת גירושין, יוכלו להידיין גם בבית הדין הרבני. כך גם לגבי דתות אחרות.

◆ דיני המשפחה בישראל מאפשרים נישואים רק לפי דיני העדות הדתיות המוכרות, כאשר שני בני הזוג נמנים עם אותה עדה. "חוק ברית הזוגיות לחסרי דת" מאפשר לשני בני זוג שאינם נמנים עם הדתות הללו (חסרי דת) לבוא בברית הזוגיות, וקובע גם כללים להתרת ברית הזוגיות. החוק אינו נותן מענה לבני זוג שאחד מהם חסר דת והשני נמנה עם אחת הדתות המוכרות, לבעלי דתות שונות, לפסולי חיתון, לבני אותה דת החפצים להינשא בנישואים אזרחיים ולזוגות חד-מיניים. לפי החוק, ניתן לבוא בברית הזוגיות ולהירשם במרשם הזוגיות לבני זוג שמתקיימים בהם התנאים הבאים:

◆ איש ואשה, לפחות בני 18.

◆ שניהם תושבי ישראל (כהגדרתו של מושג זה בחוק).

◆ שניהם רשומים במרשם האוכלוסין כחסרי דת, כלומר אינם רשומים כיהודים, מוסלמים, נוצרים או דרוזים.

◆ הם אינם קרובי משפחה מדרגה ראשונה (לרבות דור שלישי - דור הסבים).

◆ הם אינם נשואים זה לזו ואינם רשומים במרשם האוכלוסין כנשואים זה לזו. דברי ההסבר להצעת החוק מסבירים כי "מדובר בעיקר בבני זוג שנישאו בנישואין אזרחיים מחוץ לישראל".

◆ אף אחד מהם אינו מוכר כנשוי לאדם אחר.

בית דין דתי מוסמך לקבוע שאדם שהגיש בקשה לרישום זוגיות (ובהצהרה שהוא חסר דת) נמנה למעשה עם העדה הדתית שסמכות הנישואים לגביה נתונה בידי בית דין זה, ובכך יימנע אישור הבקשה להירשם במרשם הזוגיות.

◆ כאמור, בני זוג מדתות שונות יוכלו להתיר נישואיהם בבית המשפט לענייני משפחה.

◆ לבית המשפט לענייני משפחה סמכויות לסדרי דין מיוחדים שמטרתן להגיע לפתרון הסכסוך המשפטי בדרך הטובה ביותר, למשל הזכות לסטות מדיני הראיות הרגילים בבית המשפט, הדיון בדלתיים סגורות והאפשרות לדון בתביעות ללא קשר לסכום התביעה, כולל בתביעות שסכומן עולה על הסכום המרבי שבית משפט שלום מוסמך לדון בו.

◆ עורכי הדין עובדים בחלקם בשוק הפרטי וחלקם במערכת המשפט הציבורית, למשל נציגי התביעה אשר מגישים כתבי אישום, עורכי הדין בפרקליטות המייצגים את המדינה בתחום האזרחי והמנהלי, משפטני משרדי הממשלה והשלטון המקומי, סגורים ציבוריים ועוד. רק אדם אשר הוכשר כעורך דין והוא חבר בלשכת עו"ד יכול לייצג אחרים בדין. אדם אשר לא הוכשר כעורך דין יכול לייצג רק את עצמו, אם יחפוץ בכך.

◆ מי שהואשם בעברה פלילית ואין לו האמצעים למנות לעצמו עורך דין, המדינה ממנה בעבורו, בתנאים מסוימים, עורך דין מטעם הסנגוריה הציבורית. הסנגור יספק ללקוחו הגנה משפטית וינסה לסייע לו להגיב לאישומים נגדו בצורה הטובה ביותר. באשר לנושאים אזרחיים, המדינה מאפשרת סיוע משפטי למי שאין ידם משגת לשכור עורך דין, לפי אמות מידה הקבועות בחוק. פירוט על אודות הכתובת, הטלפון ושעות הפתיחה של משרדי הסנגוריה הציבורית ברחבי הארץ ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת. אחד הדברים הייחודיים למקצוע עריכת הדין הוא חיסיון בין עורך הדין ללקוחו. כלומר, כל הפרטים שמספר הלקוח לעורך הדין הם סודיים ועו"ד אינו יכול לחשוף אותם בלא רשות הלקוח. החיסיון חל הן במשפט פלילי והן במשפט אזרחי.

פרטי כתובות וטלפונים של לשכות הסיוע המשפטי ברחבי הארץ ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

דיני משפחה

◆ בתי משפט לענייני משפחה הם מערכת נפרדת בתוך מערך בתי משפט השלום.

◆ בית המשפט לענייני משפחה מוסמך לדון בכל סכסוך משפחתי (עד קרובי משפחה מדרגה שנייה וכולל בני זוג לשעבר) והבעיות הנלוות לסכסוך משפטי ללא הגבלת סכום.

◆ **בית המשפט לענייני משפחה אינו מוסמך לדון בנישואין וגירושין, תחום שנמצא בסמכותם הייחודית של בתי דין דתיים של העדות השונות, למעט התרת נישואין בין בני זוג מעדות שונות.**

◆ לפי דיני המשפחה בישראל, נישואים מתאפשרים רק לפי דיני העדות הדתיות המוכרות - ההלכה היהודית, השריעה המוסלמית, המשפט של העדות הנוצריות והמשפט הדרוזי - כל עוד בני הזוג הם מאותה עדה.

◆ שופטי בית המשפט לענייני משפחה הם שופטים בעלי ידע וניסיון מקצועי בתחום.

◆ לצד בית המשפט לענייני משפחה פועלת יחידת סיוע המורכבת מעובדים סוציאליים ופסיכולוגים אשר מסייעת לבית המשפט וכפופה לו. בית המשפט רשאי להפנות בעל דין או בן משפחתו ליחידת הסיוע ורשאי להורות ליחידת הסיוע לחקור בעניין שדנון לפניו ולהגיש חוות דעת.

איך מגישים ערעור על פסק דין של בית המשפט לענייני משפחה

ערעור על פסק דין של בית משפט לענייני משפחה מוגש לבית המשפט המחוזי. לערכאת הערעור כל הסמכויות הנתונות לבית המשפט לענייני משפחה, כולל הסמכות לשמוע עדים או עדויות והבאת ראיות נוספות (בדרך כלל הפעלת סמכויות אלה נדירה בשלב הערעור).

דיני עבודה

דיני העבודה עוסקים בהסדרת יחסי העבודה בין עובד ומעסיק, באמצעות קביעת חובותיהם וחזיותיהם של הצדדים לפי חוק.

מטרה חשובה של דיני העבודה בישראל היא להגן על העובד, אשר לעתים קרובות נמצא בעמדה חלשה יותר לעומת מעסיקו. זאת לאור העובדה שהעובד זקוק למקום עבודתו על מנת להתפרנס ואינו בהכרח מודע למלוא זכויותיו במקום העבודה.

שמירה על זכויותיהם של העובדים נעשית באמצעות חוקי מגן, הקובעים מספר תנאים בסיסיים אשר חלים על כל חוזה העסקה, ומוודאים כי כל עובד יקבל את זכויותיו על פי תנאים אלו, שבתי הדין לעבודה אוכפים אותן.

חוקי מגן אלו כוללים:

חוק שכר מינימום: השכר המינימלי של עובד כיום הוא 25 שקלים לכל שעת עבודה. לעובד במשרה מלאה, השכר החודשי יהיה לפחות 4,650 שקלים.

חוק שעות עבודה ומנוחה: החוק קובע את שעות העבודה המותרות לכל יום עבודה בהתאם למספר ימי העבודה השבועיים. כך למשל, במקומות עבודה שבהם עובדים 6 ימים בשבוע, יום עבודה רגיל של עובד הוא עד שמונה שעות. מעבר לשעות אלו, יצטרך המעביד לשלם לעובד תשלום נוסף. כמו כן, החוק מחייב את המעביד לתת לעובד יום מנוחה שבועי, אשר ליהודים יהיה ביום שבת.

חוק חופשה שנתית: קובע כי לעובד מגיעה חופשה שנתית בתשלום. הזכאות לימי החופשה מחושבת לפי ותק בעבודה והיקף המשרה של העובד.

חוק עבודת נשים: מטרת החוק היא להגן על הנשים העובדות ולהבטיח את זכויותיהן. לפי החוק, לא ניתן לפטר נשים בהיריון או בחופשת לידה. כמו כן, יש לאפשר לנשים לצאת לחופשת לידה בתשלום.

חוק פיצויי פיטורים: פיצויי פיטורים הם פיצויים המשולמים לעובד עם פיטוריו, כפיצוי על אובדן מקור פרנסתו. כמו כן, הפיצויים

מאפשרים לעובד לחפש עבודה חדשה ללא לחץ כלכלי מידי. לפי החוק, העובד זכאי לפיצויי פיטורים לאחר ותק של שנה במקום עבודתו.

חוק פנסיה חובה: החוק מחייב את המעביד להפריש כספים לפנסיה של העובד. במטרה להכין להם קצבה שתשמש אותם לעת זקנה. הסכום שמופרש לפנסיה מורכב בחלקו ממשכורת העובד, אבל ברובו מכספי המעביד וכך מטיב עם העובדים.

מערכת בתי הדין לעבודה מורכבת משתי ערכאות: ערכאה דיונית וערכאת ערעור. על הערכאה הדיונית נמנים חמישה בתי דין אזוריים לעבודה שמקום מושבם הוא בתחומי השיפוט של בתי המשפט המחוזיים - ירושלים, תל-אביב-יפו, חיפה, נצרת ובאר-שבע. ערכאת הערעור על בתי הדין האזוריים היא בית הדין הארצי לעבודה שמושבו בירושלים. לא ניתן לערער על פסקי הדין של בית הדין הארצי לעבודה, אולם פסיקתו כפופה לביקורת של בג"ץ, ולהתערבות במקרים חריגים מסוימים.

איך פונים לבתי הדין לעבודה

כדי להגיש תביעה בבית הדין לעבודה יש להגיש העתקים של כתב התביעה (כמספר הצדדים להליך) למזכירות בית המשפט או באמצעות האינטרנט. כמו כן, כדי להגיש תביעה יש לשלם אגרה בסך אחוז אחד מסכום התביעה ולא פחות מהסכום של 141 שקלים. ניתן להגיש בקשה לקבל פטור מאגרה בשל הכנסה נמוכה.

פירוט הכתובות הטלפונים של בתי הדין לעבודה ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

בתי הדין הצבאיים

בתי הדין הצבאיים הם חלק מן הרשות השופטת במדינת ישראל, אשר בשל צרכיה המיוחדים של המסגרת הצבאית פועלים מבחינה ארגונית כמערכת נפרדת.

מערכת השפיטה הצבאית היא מערכת שיפוט פלילית ספציאלית, בעלת סמכות מקבילה למערכת השיפוט הרגילה בעניינים פליליים בית הדין הצבאי פועל מכוח חוק השיפוט הצבאי והוא מוסמך לדון חיילים בשירות חובה, חיילים בשירות קבע, אזרחים עובדי צה"ל, וכן אוכלוסיות נוספות על-פי הקבוע בחוק.

בתי הדין הצבאיים פועלים בשלושה מחוזות שיפוט - בית דין צבאי באזור הצפון יושב בחיפה ודן בחיילים המשרתים ביחידות הכפופות לפיקוד צפון ולחיל הים; בית הדין הצבאי באזור הדרום נמצא בקרבת צומת קסטינה ודן בחיילים המשרתים ביחידות הכפופות לפיקוד דרום וזרוע היבשה; בית הדין הצבאי באזור המרכז נמצא ביפו ודן בחיילים המשרתים ביחידות הכפופות לפיקוד המרכז, פיקוד העורף וחיל האוויר. בנוסף, בית הדין הצבאי המיוחד דן בעניינים של קצינים בדרגת סגן-אלוף ומעלה. בית

טופס הודעת תשלום קנס. בהודעה מפורטת העברה ושיעור הקנס שנקבע.

◆ את הקנס יש לשלם בתוך 90 ימים, אלא אם מקבל ההודעה יודיע בתוך 90 ימים שברצונו להישפט על העברה, או שהגיש למשטרה בקשה לביטול הקנס בתוך 30 ימים.

◆ אם לא שולם הקנס בתוך 90 ימים ולא נתבקש משפט, יגרור הדבר כפל קנס. ככל שעובר הזמן (אחת לשישה חודשים) ממשיך הקנס לגדול בשל תוספת פיגורים, וחיזוש רישיונו של הנהג יעוכב במשרד הרישוי עד לפירעון הקנס במלואו.

◆ אם נדחתה על ידי המשטרה הבקשה לביטול הקנס, עדיין אפשר לבקש להישפט בתוך 30 ימים.

◆ מי שלא שילם את הקנס בתוך 90 ימים, יכול לבקש פטור מתשלום כפל קנס ותוספות במקרים הבאים: אם לא קיבל את הודעת התשלום, אם היה בחו"ל או במילואים או אם הייתה תקלה שמקורה ברשויות המדינה.

◆ אם שילם אדם את הקנס, נחשב הדבר כאילו הודה באשמה והורשע.

◆ מי שהודיע למשטרה כי ברצונו להישפט על העברה, יקבל הזמנה למשפט בתוך שנה. אם יורשע בבית המשפט על העברה, לא יפחת הקנס מסכום הקנס המקורי, אלא במקרים מיוחדים.

הזמנה להתייצב למשפט

◆ ההזמנה נשלחת בדואר רשום עם אישור מסירה, הנמען חותם על אישור מסירה, החוזר לתיק.

◆ גם שוטר, פקיד או שליח בית המשפט יכול למסור הזמנות לדיון. סרוב לחתום על אישור המסירה אינו פוטר מהתייצבות לדיון, אם השוטר או הפקיד מציינים בטופס שהנמען קיבל את ההזמנה אך סרב לחתום.

צורות שונות של כתבי אישום

◆ **דו"ח ידני** - בדרך כלל נמסר לנהג ביד במקום ביצוע העברה, או נשלח בדואר רשום בעקבות תלונת שוטר, משקיף תנועה או אדם אחר. הדו"ח מהווה כתב אישום והזמנה לדיון. הוא מכיל פירוט נסיבות העברה, התאריך והשעה שבה בוצעה, מהות העברה, מקום ביצוע העברה, סמל העברה בחוק והוראת החיקוק, וכן פרטי הנהג, פרטי הרכב, ציון בית המשפט שאליו מוזמן הנהג ומועד הדיון.

◆ **דו"ח מחשב** - דו"חות הנערכים בעקבות צילום רכב שביצע עברה. בד"כ מדובר בעברות מהירות ואור אדום. הדו"חות נשלחים בדואר רשום לבעלים הרשום של הרכב והוא אחראי בגין העברה, אלא אם יוכיח כי נהג אחר השתמש ברכב, במכתב ליחידת המשטרה ששלחה את הדו"ח. הדו"ח הנ"ל מהווה גם כתב אישום וגם הזמנה לדיון. בעל הרכב הטוען כי לא הוא ביצע את העברה, חייב להמציא לבית המשפט את הודאתו של הנהג שביצע את העברה, ובכלל זה פרטיו המלאים ותצהיר מטעמו כי הוא ביצע את העברה. התצהיר יאומת על ידי עורך דין או מזכיר של בית משפט.

◆ בעברות תעבורה שלא גרמו לתאונה שבה נפגע אדם פגיעה

הדיון הצבאי לערעורים דן בערעורים שהוגשו על פסקי דין והחלטות של בתי הדין הצבאיים המחוזיים ובית הדין הצבאי המיוחד, ומקום מושבו בקריה בתל-אביב.

ליחידת בתי הדין הצבאיים תפקיד מרכזי בהטמעת שלטון החוק בצבא ובהבטחת פעילותם החוקית והמוסרית של חיילי צה"ל. בבתי הדין מתנהלים המשפטים תוך הקפדה על כללי הדיון, בשפיטה מקצועית, המנחילה את ערכי המשפט וערכי צה"ל. בתי הדין הצבאיים מתאפיינים בניהול המשפטים ביעילות המתחייבת לשם שמירת החוק, המשמעת והסדר הטוב בצבא, ובד בבד תוך הקפדה על כך שלאשמים ניתן יומם וכי יישמרו מלא זכויותיהם.

על פסקי דין של בית הדין הצבאי לערעורים ניתן לערער ברשות לבית המשפט העליון אך ורק בשאלה משפטית שיש בה חשיבות, קשיות או חידוש - בכך בא לידי ביטוי מעמדו העצמאי והייחודי של בית הדין הצבאי לערעורים מחד, ועובדת היות מערכת בתי הדין הצבאיים חלק ממערכת בתי המשפט הכלליים במדינה מאידך.

הסנגוריה הצבאית

הסנגוריה הצבאית היא גוף משפטי שייעודו ייעוץ וייצוג משפטי לכל חייל, בכל דרגה, אשר נתון בחקירה והליכים פליליים בצבא. הסנגורים הם עורכי דין בשירות סדיר ובשירות מילואים פעיל. שירותי הסנגוריה הצבאית ניתנים **ללא תמורה, ללא קשר למצבו הכלכלי של החייל המבקש ייצוג**. גוף המטה של הסנגוריה הצבאית בראשות הסנגור הצבאי הראשי נמצא בקריה בתל-אביב, ומייצג חיילים ממחוזות שונים בפני בית הדין הצבאי לערעורים, וריכוז כלל הסוגיות העקרוניות שבהן עוסקת הסנגוריה הצבאית.

דרכי התקשרות

טלפון: 03-5691730 כתובת דואר אלקטרוני: sanegory@idf.gov.il

דיני תעבורה

◆ בית המשפט לענייני תעבורה הוא בית משפט שלום המתייחד לענייני תעבורה.

◆ תיקי תעבורה מתייחסים למגוון עברות תנועה החל בעברות קלות כעברות חנייה הגוררות תשלום בלבד (וחלקן נדונות בבית משפט לעניינים מקומיים) ועד עברות חמורות כגון גרימת מוות ברשלנות.

מהו הנוהל בעברות קלות

ברירת משפט

◆ בעברות קלות כמו דו"חות חנייה או עברות מהירות, נמסר לנאשם

◆ בית המשפט לנוער פועל מכוח שני חוקי נוער:

1. חוק הנוער (טיפול והשגחה) שעניינו הגנה וטיפול בקטינים שנשקפת סכנה לשלומם ולהתפתחותם התקינה, כגון בשל התנהגות הוריהם.

2. חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) שעניינו בשיפוט קטינים עוברי חוק בגין כל העבירות הפליליות, כולל עברות מסוג פשע, ולמעט עברות רצח ועברות נגד ביטחון המדינה (המוגשות לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לנוער).

◆ כל הדיונים בבית המשפט לנוער מתקיימים בדלתיים סגורות וקיים חיסיון מלא בכל הנוגע להם, אלא אם כן התיר בית המשפט את פרסומם.

קטין שנשקפת סכנה נפשית או גופנית לשלומו הוא קטין נזקק

בית המשפט לנוער ידון בעניינו של קטין הזקוק לטיפול, הגנה או השגחה, במיוחד אם לא נמצא מבוגר האחראי עליו, או כשהאחראי עליו אינו מסוגל לטפל בו או להשגיח עליו או כשהוא מזניח את חובת הטיפול או השגחה. קטין הוא נזקק גם אם ביצע עברה פלילית אך לא הועמד לדין (למשל, היה מתחת לגיל האחריות הפלילית), או שהוא משוטט, פושט יד או עוסק ברוכלות ללא רישיון, נתון להשפעה רעה, חי במקום המשמש מקום עברה, או שנולד כשהוא סובל מתסמונת גמילה מסמים (היינו: אמו השתמשה בסמים מסוכנים בעת הריונה).

איך מגישים בקשה להכרזת קטין כנזקק

◆ על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה), בקשות להכרזת קטין כנזקק מוגשות על ידי פקיד סעד לחוק הנוער, למשרד הרווחה ולשכות הרווחה, הורי הקטין והקטין עצמו הופכים צד להליך, משיבים בו (למעט מצבים שבהם בית המשפט מורה שלא לזמן את הקטין).

◆ משנוכח בית המשפט כי הקטין נזקק, רשאי הוא לנקוט דרכי טיפול כמפורט בחוק והחלטותיו מחייבות הן את הקטין הן את האחראי עליו.

מי מייצג את הקטין

◆ הכלל הוא שקטין מיוצג על ידי הוריו, שהם האפוסטרופסים הטבעיים על-פי חוק. ההורים יכולים להיות מיוצגים על ידי עורך דין. אם אין להורים אמצעים, הם יכולים לפנות ללשכה לסיוע משפטי לצורך קבלת ייצוג.

◆ על ההורים והקטין להתייצב בבית המשפט לאחר שזומנו כדין. אם לא יתייצבו, רשאי בית המשפט לדון בעניין בהיעדרם או לצוות על הבאתם באמצעות המשטרה.

◆ בשלב ראשון מברר בית המשפט את קיומן של העילות לנזקקות, המפורטות בבקשה על ידי פקיד סעד. אם ההורים אינם מאשרים את קיומן של העילות - שומע בית המשפט עדים לעניין זה, שפקיד הסעד ממזין.

◆ פקיד הסעד מגיש תסקיר אשר בו פירוט מצבם האישי, המשפחתי והסוציאלי של הקטין והוריו.

של ממש, מותר לדון את הנאשם שלא בפניו. נאשם שהוזמן ולא התייצב למשפט או להמשך המשפט ייחשב כמוודה בעובדות ובית המשפט יגזור את דינו, אך לא יטיל עונש מאסר או מאסר על תנאי שלא בפניו. מי שאינו מתייצב רשאי לשלוח טענותיו לעונש בכתב.

בקשה לביטול פסק דין

נידון שהוזמן כחוק, לא התייצב לדין והורשע, יכול, אם הייתה סיבה מוצדקת להיעדרות, להגיש בקשה לביטול פסק הדין. בית המשפט שנתן את פסק הדין רשאי לבטלו, אם הוגשה הבקשה בתוך 30 ימים, מהיום שהומצא פסק הדין לנאשם.

מהו הנהל בעברות חמורות

◆ כתב אישום נפרד בצירוף הזמנה: בעברות חמורות או עברות הקשורות לתאונות דרכים שבהן נערכה חקירה משטרתית, אין מסתפקים בטופס דו"ח הכולל הזמנה לדין, אלא מכינים כתב אישום המפרט את האישומים והעברות.

◆ שלילת רישיון נהיגה: בין שהשלילה הוטלה בהעדר הנאשם ובין שהוטלה בנוכחותו, אסור לנאשם לנהוג מהרגע שבו נודע לו דבר הפסילה, ואולם מניין ימי הפסילה שנקצבו יחל רק מיום הפקדת הרישיון בפועל, וזאת כדי להבטיח הפקדה. את הרישיון יש להפקיד במזכירות בית המשפט מיד ולקבל אישור הפקדה, אלא אם ניתנה ארכה להפקדה במועד מאוחר יותר. במקרה שביצוע עונש הפסילה עוכב, יפנה הנאשם למזכירות בית המשפט לקבלת אישור על עיכוב הביצוע. האישור יצורף לרישיון הנהיגה עד ליום הפקדתו בבית המשפט.

איך מגישים ערעור על החלטת בית המשפט לתעבורה

ניתן להגיש ערעור על פסק הדין לבית משפט מחוזי בתוך 45 ימים מיום מתן פסק הדין, בצירוף עותק מאושר של פסק הדין. במקרים שבהם הוברר לנאשם כי נשפט בהעדרו ולא הודע לו על גזר הדין וחלפו 45 ימים מיום גזר הדין, רשאי הוא להגיש בקשה לבית משפט מחוזי להארכת מועד הגשת הערעור. הערעור לגופו יטופל בהתאם לתוצאות הבקשה להארכת מועד.

בתי משפט לנוער

◆ בתי המשפט לנוער הם חלק מבתי משפט השלום ברחבי הארץ, ובהם יושבים שופטים שזו התמחותם.

◆ בית המשפט לנוער פועל בעניינים של קטינים (עד גיל 18) - בהגנה, באבחון, בטיפול, בשיקום, בשפיטה ובענישה.

◆ מי שאינו ממלא אחר החלטת בית משפט שלום לנוער או מפריע לביצועה, צפוי לעונש בכפוף להוראות החוק והתקנות.

◆ בתום המשפט רשאי כל צד להגיש בתוך 45 ימים ערעור על החלטת שופט בית משפט לנוער, לבית המשפט המחוזי.

בתי משפט לעניינים מקומיים

◆ בית משפט לעניינים מקומיים הוא בית משפט שלום, אשר דן בעברות הנוגעות לעניינים מקומיים, אותן אוכפת המדינה באמצעות הרשות המקומית בעזרת פקחיה כגון רישוי עסקים, עברות בנייה, רוכלות אסורה, זיהום וכיוצא ב"ב. הליך המתנהל בבית המשפט לעניינים מקומיים הוא פלילי ולכן הרשות תמיד תהיה המאשימה, באמצעות פרקליטה מטעם היועץ המשפטי לממשלה, והאזרח הוא הנאשם.

◆ החלוקה הגאוגרפית של אזורי השיפוט של בתי המשפט לעניינים מקומיים חופפת לחלוקה הגאוגרפית של מחוזות השיפוט בארץ. רק בחלק ממחוזות השיפוט בארץ קיימים בתי משפט לעניינים מקומיים. לכן, אם אין באזור בית משפט לעניינים מקומיים, יוגשו התביעות לבית המשפט שלום. על פסק דין של בית המשפט לעניינים מקומיים ניתן לערער לבית המשפט המחוזי שבאותו מחוז השיפוט.

◆ בית המשפט לעניינים מקומיים ממומן על ידי הרשות המקומית והקנסות הניתנים בו משולמים לקופת הרשות. אולם השופטים הם שופטי המדינה ואינם תלויים ברשות המקומית.

◆ טלפונים של בתי המשפט המקומיים ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

תביעות קטנות

◆ תביעה קטנה הנה הליך קצר ופשוט במשפט האזרחי, אשר נועד לסייע לתובע המבקש מבית המשפט סעדים פשוטים או פיצויים בסכום נמוך. התובע בוחר אם להגיש את התביעה בבתי המשפט לתביעות קטנות או בבתי משפט שלום.

◆ בארץ קיימים עשרים ותשעה בתי משפט לתביעות קטנות, במרבית מבתי משפט שלום בערים השונות. חוק בתי המשפט קובע מי זכאי להגיש תביעה קטנה ובאילו תנאים. יצוין כי סכום התביעה הוא עד 33,500 שקלים ולא יעלה עליו.

◆ לאחר שבית המשפט קבע שהקטין הוא נזקק, יקבל תסקיר נוסף מפקיד הסעד אשר יכיל המלצה מנומקת לדרך טיפול שיש לנקוט, כדי להגן על שלום הקטין ולהבטיח את התפתחותו התקינה ושיקומו. בית המשפט חייב לתת להורים ולקטין (ככל שהוא מסוגל) הזדמנות לטעון טענותיהם ולהשמיע הצעותיהם. הוא רשאי להורות על העמדת קטין להשגחת פקיד סעד. במקרה הצורך, ובהעדר מוצא אחר, רשאי בית המשפט להוציא את הקטין מרשות הוריו ולמסור אותו לרשות הסעד או למנות לו אפוטרופוס. לעיתים יימצא כי הקטין יחזק במעון פתוח או אפילו במעון נעול. במקרה שמופעלת אלימות נגד הקטין על ידי בן משפחה, יכול בית משפט שלום לנוער להרחיק את האדם האלים מן הקטין באמצעות מתן צו הגנה.

כיצד מתבצע שיפוט קטינים עוברי חוק

◆ כתב אישום כנגד קטין יוגש בבית המשפט לנוער, על פי חוק הנוער (שפיטה, ענישה, ודרכי טיפול).

◆ כל הוראות החוק הפלילי החלות על בגירים - חלות על שיפוט קטינים, בכפוף להוראות מיוחדות המפורטות בחוק הנוער (שפיטה, ענישה, ודרכי טיפול) ובחוק סדר הדין הפלילי.

◆ בדיון הפלילי בעניינו של נאשם קטין, ניתן מעמד מיוחד להוריו אשר מוזמנים לדיון וזכאים להשתתף בו לצד הקטין.

◆ בית המשפט לנוער רשאי למנות לנאשם קטין סגור אם הוא סבור שטובתו דורשת זאת, אם לא מינה לעצמו סגור פרטי. המינוי נעשה באמצעות הסגוריה הציבורית מתוך רשימת עורכי דין המתמחים בייצוג קטינים.

◆ בהכרעת הדין יחליט בית המשפט על זיכויו של הנאשם או יקבע כי הוא "ביצע את העבירה המיוחסת לו" (כלומר, בשלב זה אין הרשעה).

◆ בגזר הדין רשאי בית המשפט לפעול באחת מן הדרכים הבאות:

1. להרשיע את הקטין ולגזור את דינו.
2. לנקוט דרכי טיפול כמפורט בחוק.
3. לפטור את הקטין באזהרה.

◆ במקרים של עברות נוער יש בידי השופט אמצעים חלופיים למאסר, בבואו לגזור דינו של נער, כדלקמן:

- לצוות על מסירת הקטין להשגחת אדם אחר, תוך כדי צמצום הסמכות של ההורים כאפוטרופסים.
- העמדת הקטין למבחן.
- קבלת ערובה מידי ההורים (והקטין עמו) להתנהגותו העתידית של הקטין.
- חיוב הקטין בביקור במעון פתוח או החזקת הקטין במעון סגור, הכול לפי הנסיבות.
- חיוב הקטין בתשלום קנס.
- קטין שטרם מלאו לו 14 לא יישלח למאסר.

דיני חוזים

מהו חוזה

◆ חוזה הוא הבטחה או סדרת הבטחות בעלות תוקף משפטי. לדוגמה, מסמך מפורט שמסדיר קניה ומכירה של דירה וכולל את פרטי המכר, הסכום, מועד הקניה, התחייבויות הצדדים במקרה של הפרה, חתימת הצדדים ועוד.

◆ התחייבות חוזית אינה דורשת להמציא מסמך כתוב וחתום על ידי שני הצדדים, למעט בעת קניה ומכירה של מקרקעין הטעונים כתב, אך הדבר רצוי ביותר למניעת אי הבנות.

◆ במקרה של הפרת חוזה ניתן לפנות לבית המשפט ולתבוע את אכיפת החוזה או לבטלו, וזכות לקבל פיצויים בנוסף לאכיפה או לביטול או במקומן.

חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות)

◆ רוכשי דירות משקיעים סכומי כסף רבים בקניית דירה חדשה ולעיתים אף משלמים לקבלן בעבור דירה שטרם נבנתה.

◆ חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) מבקש להבטיח את כספם של רוכשי הדירות, כך שאם פרויקט נכשל, הם יקבלו את השקעתם חזרה.

◆ **המחוקק קבע חמש דרכי פעולה עיקריות להבטחת כספם של רוכשי הדירות:**

1. חיוב קבלנים לתת ערבות שתבטיח את מסירת הדירה לרוכש:

חל איסור על קבלן לקבל מקונה סכום העולה על שבעה אחוזים ממחיר הדירה, אלא אם עשה אחת מאלה:

- מסר ערבות בנקאית להבטחת החזרתם של כל הכספים ששילם הקונה, על חשבון מחיר הדירה, במקרה שלא יוכל להעביר לו בעלות או זכות אחרת בדירה, כמוסכם בחוזה המכר.

- ביטח את עצמו אצל מבטח להבטחת החזרתם של כל הכספים לקונה.

- שיעבד את הדירה או חלק מהקרקע שעליה היא נבנית, במשכנתה ראשונה לטובת הקונה או לטובת חברת נאמנות, להבטחת החזרת כל הכספים ששילם לו הקונה.

- רשם במרשם המקרקעין הערת אזהרה על מכירת הדירה או הקרקע לטובת הקונה.

- העביר בעלות, או זכות אחרת בדירה או בקרקע, על שם הקונה, זאת כשהיא נקייה מכל שעבוד, עיקול או זכות של צד שלישי.

◆ מטרת התביעות הקטנות היא לאפשר דיון מהיר, פשוט ויעיל, לחסוך משאבים ולמנוע ניצול לרעה של אזרחים חסרי השכלה משפטית. בבית המשפט לתביעות קטנות **אסור** לבעלי הדין להיות מיוצגים על ידי עורך דין. כללי ההתדיינות בבתי המשפט לתביעות קטנות הם בלתי פורמליים ופסקי הדין ניתנים תוך שבעה ימים.

◆ לא ניתן לערער על פסק הדין באופן אוטומטי, אלא יש צורך לבקש אישור מיוחד. בנוסף, כדי לשמור על היעילות השיפוטית, לאדם אחד לא ניתן כיום להגיש יותר מחמש תביעות קטנות בשנה, אלא באישור של בית המשפט.

◆ רוב התביעות הקטנות עוסקות בנושאים צרכניים. אבל אין מניעה לתבוע בבתי משפט לתביעות קטנות גם במקרים של אפליה, לשון הרע וכדומה.

איך פונים לבית משפט לתביעות קטנות

◆ בתביעות קטנות יש להגיש שלושה העתקים של כתב תביעה וכל המסמכים הרלוונטיים למזכריות בית המשפט לתביעות קטנות. הטפסים נמצאים באינטרנט. כתב התביעה יכול: שמו המלא של התובע, מספר תעודת זהות, כתובת מלאה ומספר טלפון. חובה גם לציין את שמו המלא של הנתבע, ובמידה שהתובע יודע אז גם את מספר זהותו, כתובתו והטלפון של הנתבע. כתב התביעה צריך לכלול את כל פרטי המקרה נשוא כתב התביעה. יש להקפיד ולצרף לכתב התביעה את כל המסמכים הרלוונטיים, למשל קבלות, תצלומים וכדומה. חשוב להיות מסודר בהבאת המסמכים כך שבית המשפט יוכל להתרשם בצורה קלה על סיבת הגשת התביעה. כדי להגיש תביעה קטנה יש לשלם אגרה העומדת על 1% מסכום התביעה או לכל הפחות 50 שקלים. את הסכום ניתן לשלם במקום על ידי כרטיס אשראי או באמצעות שובר לתשלום בבנק הדואר.

◆ **דואר זבל** - בשנת 2008 עבר חוק אשר מטרתו למנוע דואר אלקטרוני המגיע ממפרסמים לציבור, זאת לאור התופעה הרווחת של הטרדה של מיילים רבים הנשלחים למיליוני אזרחים ביממה. החוק גם חל על הודעות טקסט הנשלחות לטלפונים הסלולאריים ולפקסים. החוק קובע כי שליחת דואר פרסומי ללא הסכמה מראש של המקבלים, בהגבלות מסוימות, ייחשב עברה. החוק מאפשר לתבוע בגין שליחת דואר זבל ולקבל פיצוי של 1,000 שקלים, זאת ללא הצורך להוכיח כי נגרם לך נזק מן המשלוח. ניתן לתבוע על קבלת דואר זבל במסגרת בתי המשפט לתביעות קטנות.

◆ פירוט של כתובות ומספרי הטלפון של בתי המשפט לתביעות קטנות ניתן למצוא בנספח המופיע בסוף החוברת.

מי כשיר לכרות חוזה

- ◆ לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות כל אדם שמלאו לו 18 שנה ואינו הוכרז פסול דין רשאי לכרות חוזה.
- ◆ פעולה משפטית של קטין טעונה הסכמת נציגיו שיכולה להינתן מראש או למפרע, לפעולה מסוימת או לסוג מסוים של פעולות.

דיני נזיקין

- ◆ כשנגרם לאדם נזק, בין שלגופו ובין שלרכושו, הוא יכול לתבוע פיצויים מהמזיק בגין אותו נזק. למשל, עקב תאונות (תאונות דרכים, תאונות עבודה), רשלנות (כגון רשלנות רפואית), תקיפה, לשון הרע, מטרד (כגון רעש, זיהום אוויר) ועוד.
- ◆ הפיצוי השכיח ביותר בדיני נזיקין הוא כספי, ומטרתו להשיב את הניזוק במישור הכלכלי, למצב שבו היה אילו לא אירע האירוע המזיק. **פיצוי זה יתחשב:**
- **בנזק הממוני שנגרם לניזוק:** הוצאות כספיות של הניזוק (הוצאות רפואיות, דמי נסיעה, עזרת הזולת במצב הרפואי) וכן הפסדי השתכרות.
- **בנזק הלא ממוני שנגרם לניזוק:** כאב וסבל, לרבות אובדן הנאות החיים וקיצור תוחלת החיים.
- ◆ נוסף לפיצוי, ישנם מגוון סעדים שנפגע בנזיקין עשוי לדרוש. למשל, צווי עשה או צווי מניעה (אל תעשה). לדוגמה, במקרה שמפעל גרם נזק לתושבים עקב זיהום אוויר, יכול שיינתן על ידי בית המשפט צו מניעה למפעל להפסקת המטרד.

חיקוקים שנכללים בדיני הנזיקין

- **חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים:** חוק הקובע את עקרונות הפיצוי לנפגעי תאונות דרכים שספגו נזק גוף. מדובר ככלל באחריות מוחלטת לנזק שנגרם, תוך הגבלות כספיות בחלק מן המקרים, ללא קשר לאשמה. המשטר הנזיקי הישראלי מבוסס על ביטוח חובה. רוצה לומר, המחוקק קבע מחד גיסא אחריות מוחלטת (באחריות מעטים) כלפי ניזוקים בתאונות דרכים על ידי חברת הביטוח של הרכב הפוגע (וגם הסדר ביטוח משלים במקרים חריגים - "קרנית"), עם זאת, הגבלות על גובה הפיצוי בחלק מן הרכיבים; כגון הפסד השתכרות (עד פי 3 מן השכר הממוצע בלבד), כאב וסבל.
- **חוק איסור לשון הרע:** נוגע למי שמוציא לשון הרע על זולתו.
- **חוק אחריות למוצרים פגומים:** החוק קובע מתי יהיה יצרן או יבואן יהיה אחראי לנזק גוף שנגרם ממוצר שייצר או ייבא.

2. חובת יידוע בדבר זכויות:

חל איסור למכור לקונה דירה ללא הודעה בכתב, במועד חתימת חוזה המכר, על זכותו של הקונה על-פי חוק להבטחת הכספים ששילם ועל הדרכים שנקבעו לפי החוק לעניין זה.

3. ממונה ממשלתי, הממונה על חוק המכר, אחראי על פיקוח הוראות החוק:

סמוך לחתימת חוזה המכר, נדרש המוכר למסור לממונה על חוק המכר פרטים לגבי מכירה של כל דירה בפרויקט הבנייה שלו: שם קונה הדירה, שם המוכר, פרטי המקרקעין, נותן הבטחה וסוג הבטחה שניתנה לטובת הקונה.

4. הטלת סנקציות על קבלנים שיפרו את הוראות החוק, לרבות סנקציות פליליות:

- הטלת קנסות. למשל, במידה שמוכר לא יידע את הקונה בדבר זכותו על-פי חוק להבטחת הכספים ששילם ו/או לא דיווח לממונה על חוק המכר על פרטי עסקת המכר.

- מאסר. למשל, עקב קבלת סכום העולה על 7 אחוזים על חשבון מחיר הדירה, בלי שהובטחו הכספים בהתאם להוראות החוק.

5. הטלת סנקציות על בנקים המממנים פרויקטים למגורים, שהפרו את הוראות החוק, לרבות סנקציות פליליות:

נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע עברות המפורטות בחוק המכר (דירות). כך למשל, אי יידוע הקונה בדבר זכויותיו להבטחת הכספים ששילם למוכר או אי-וידוא כי ניתנה בטוחה לטובת הקונה, יגררו קנס כספי על התאגיד.

◆ רוכשי דירות הסבורים שמוכר דירה עבר על חוק המכר בעניינם, רשאים להגיש תלונה לממונה על חוק המכר.

האם משא ומתן לקראת עריכת חוזה (זיכרון דברים) מחייב משפטית

הסכם או סיכום הצופה פני הסכם וכולל את הנקודות העיקריות של ההסכמות בין הצדדים הוא זיכרון דברים ויחשב הסכם מחייב, ככל שהוא מפורט ומכיל את התנאים העיקריים לעסקה.

מתי קיימת התחייבות חוזית

כדי שתהיה התחייבות חוזית, נדרש שהצדדים לחוזה יהיו מודעים להתחייבות שהם נוטלים על עצמם, ושתהיה להם כוונה רצינית ושלמה להתקשר בחוזה המסוים עם האדם המסוים.

האם המציע יכול להתחרט

כל זמן שהניצע לא הביע את הסכמתו, יכול המציע לחזור בו, למעט מצבים שבהם המציע קבע שהצעתו היא ללא חזרה.

קצבת נכות: קצבת נכות משולמת למי שעקב נכותו אינו יכול לעבוד או שכושר השתכרותו נפגע בשל מצבו הבריאותי. אחוזי הנכות נקבעים לפי בדיקתו של רופא מטעם הביטוח הלאומי, וסכום הקצבה נקבע בהתאם למצב הרפואי ולהשתכרות העובד טרם פגיעתו.

קצבת שאירים: קצבת השאירים נועדה להבטיח אמצעי קיום לשאירים - אלמן, אלמנה ויתומים של תושב ישראל אשר נפטר, מלבד אם הם נפטרו בגלל מלחמה או מחמת פשע. ניתן גם לקבל מענק שאירים, אשר הינו תשלום חד פעמי.

פרטים נוספים ניתן למצוא באתר המוסד לביטוח לאומי.

פיצויים לניצולי שואה ונרדפי הנאצים

מאז הקמת המדינה נחקקו חוקים אחדים העוסקים בפיצויים והטבות לניצולי שואה ונרדפי הנאצים.

כמו כן, הוקמה ועידת תביעות - THE CLAIMS CONFERENCE ON JEWISH MATERIAL, CLAIMS AGAINST GERMANY INC המטפלת בתביעות לפיצויים מגרמניה.

להלן פירוט סוגי הפיצויים העיקריים:

פיצוי לפי חוק נכי רדיפות הנאצים

ניצולי שואה, תושבי ואזרחי המדינה, שעלו לישראל לפני ה-1.10.1953 זכאים לפיצויים.

הפיצוי משולם בדמות קצבה חודשית הנקבעת בהתבסס על אחוזי נכות ומצב בריאותי. הקצבה כוללת סל מענקים של טיפולים רפואיים וסוציאליים, הקלות במסים, הטבות והנחות.

התנאים לקבלת הפיצויים:

- נרדף על ידי הנאצים בזמן מלחמת העולם השנייה.

- לקה בנכות בשל רדיפות הנאצים.

- ועדה רפואית קבעה לו דרגת נכות של לפחות 25%.

- בשל נכותו, הוא אינו זכאי לתגמול, קצבה או פיצויים מהשלטונות הגרמנים.

פיצוי לפי חוק נכי המלחמה בנאצים

ההודים שנלחמו בצבאות בנות הברית או בקבוצות פרטיזנים, נגד הנאצים, זכאים לפיצויים בדמות קצבה חודשית.

חוק למניעת מפגעים וחוק למניעת מפגעים סביבתיים: עוסקים בכלים הנזיקיים הניתנים למי שניזוק מפגיעה באיכות הסביבה.

חוק עוולות מסחריות: מטרתו להסדיר פיצוי בגין עוולות הנפוצות בחיי המסחר.

חוקים רבים עוסקים בעניינים שרחוקים מענייני נזיקין אולם קובעים שהתנהגות מסוימת תחוייב בפיצויים. למשל, **החוק למניעת הטרדה מינית** או **חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות ובידור ולמקומות ציבוריים**.

ביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי הוא הגוף האחראי על מימוש חלק חשוב מהזכויות האזרחיות בישראל, לרוב באמצעות תשלומים שמקבל האזרח. כל תושבי ישראל מחויבים לשלם דמי ביטוח לאומי מדי חודש, וכספים אלו מהווים בסיס לתשלומים השונים.

המוסד לביטוח לאומי מספק מספר רב של גמלאות ותגמולים המגיעים לאזרחים, המוסדרות בחוק הביטוח הלאומי. למשל:

דמי אבטלה: דמי אבטלה הם תשלום המשולם למחפשי עבודה בתקופה שבה הם אינם מועסקים. התשלום נועד להבטיח את יכולתם של מחפשי העבודה להתקיים בכבוד ולמצוא את המשרה המתאימה להם.

דמי לידה: דמי לידה משולמים לאישה עובדת שיצאה לחופשת לידה ונועדו לפצות אותה על אובדן ההכנסה בפרק הזמן שבו היא לא עובדת. כיום גם האב יכול להחליף את האם בחופשת הלידה ולקבל חלק מדמי הלידה.

פיצויים בעקבות תאונת עבודה: במידה ולעובד נגרמה פגיעה, פציעה או מחלה שהתרחשה במסגרת עבודתו, בדרך לעבודתו או בשל תנאי העבודה מגיעים לו פיצויים. אם נגרמה לעובד נכות - הוא יקבל אף דמי נכות.

קצבת ילדים: הקצבה משולמת לכל מי שיש לו ילדים מתחת לגיל 18, כהשתתפות מינורית של המדינה בעלות גידול הילדים.

קצבת זקנה: הזכאות לקצבת זקנה לאזרחים ותיקים מגיל הפרישה עד גיל הזכאות מותנית במבחן הכנסות כמפורט להלן:

גיל פרישה ועד גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה - אזרחים ותיקים הנמנים עם קבוצת גיל זו יהיו זכאים לקבלת קצבת זקנה כל עוד הם עומדים במבחן הכנסה הנקבע ע"י המוסד לביטוח לאומי. **גיל הזכאות לקצבת זקנה -** אזרחים ותיקים אשר הגיעו לגיל הזכאות לקצבת זקנה יהיו זכאים לקבלת קצבה, ללא קשר להכנסותיהם.

זכאות לפיצוי

לפיצוי זכאי כל מי שחי בארצות שהיו תחת שלטון גרמני, לרבות רומניה, בולגריה, הונגריה, תוניסיה, ומרוקו.

זכאות לרנטה

לרנטה זכאי כל מי שלא קיבל תגמולים ממשרד האוצר או פיצויי בריאות מגרמניה ועומד באחד מהתנאים הבאים:

- ◆ שהה במחנה ריכוז או מחנה עבודה מעל 6 חודשים.
- ◆ שהה בגטו מעל ל-18 חודשים.

◆ הסתתר במחבוא או חי בזהות בדויה מעל 12 חודשים לפחות.

אלמנה/ה של מקבל פנסיה סוציאלית מגרמניה, זכאיות להגיש תביעה לקצבת אלמנה/ה לקבלת 60% מהסכום שקיבל בן הזוג המנוח.

הקרן לרווחה לנפגעי השואה בישראל

הקרן מעניקה מענקים כספיים לטיפול שנייים, מכשירי שמיעה, תרופות, ציוד רפואי, שעות סיעוד לניצולי שואה נזקקים ועוד. למידע, 03-6090866

חוק הטבות לניצולי שואה

החוק מעניק תגמולים חודשיים ליוצאי מחנות, גטאות ועובדי כפייה שעלו לישראל לאחר ה-01.10.1953 ולכן אינם זכאים לקבל תגמול לפי חוק נכי רדיפות הנאצים.

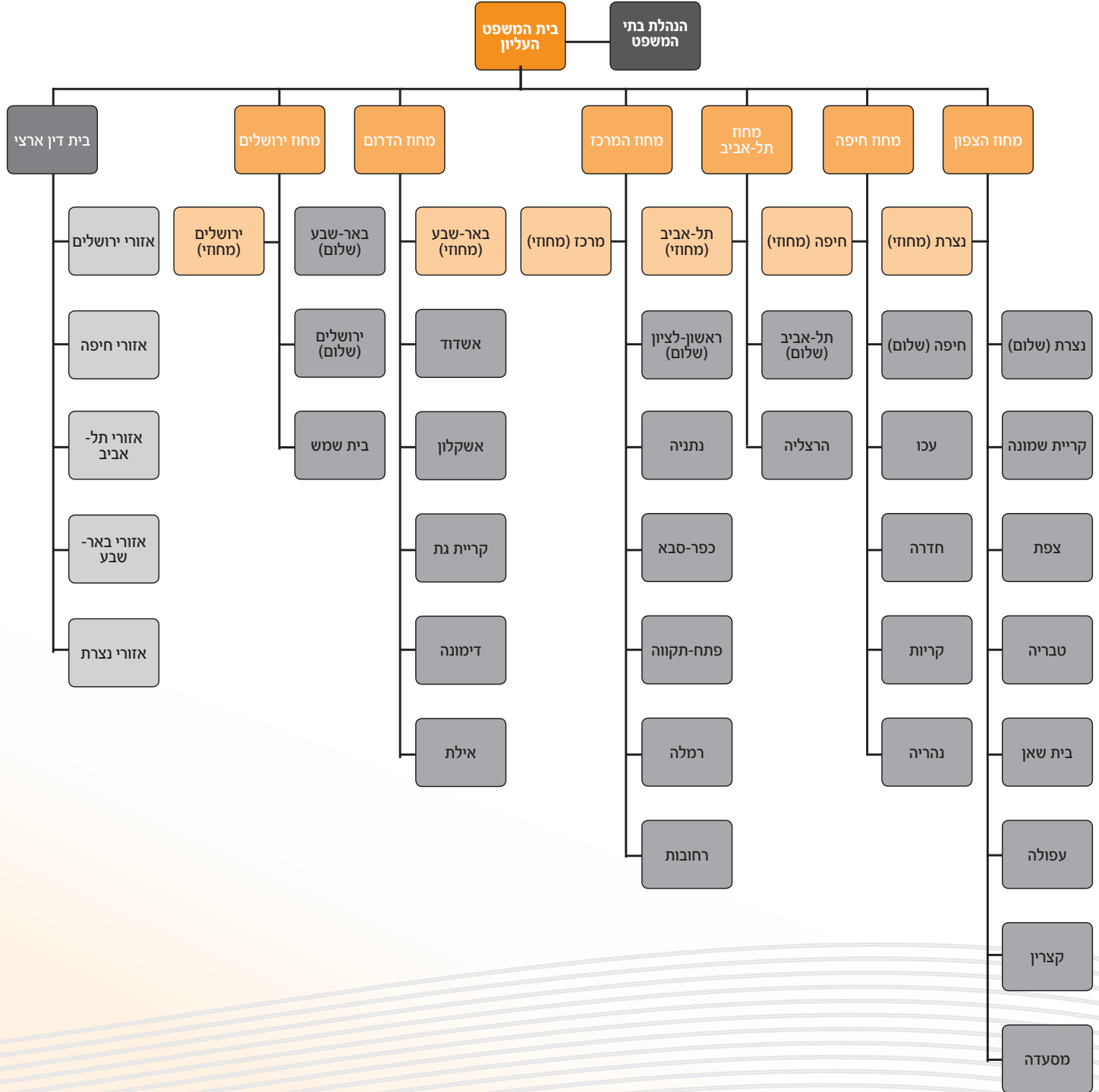
פיצויים מ"ועידת התביעות"

דרכי התקשרות: טלפון - 03-5194400, פקס - 03-6240047, אתר אינטרנט - www.claimscon.co.il, כתובת - רחוב קרליבך 25, תל-אביב 6713222, תא דואר 29254, אי-מייל: infodesk@claimscon.org.

פיצוי חד פעמי ורנטה תלת חודשית

הפיצוי מוענק לכל מי שלא מקבל תגמולים חודשיים ממשרד האוצר, או פיצויי בריאות מגרמניה לפי חוק הפיצויים הפדרלי הגרמני ה-BEG, או לא קיבל פיצוי חד פעמי מגרמניה על נשיאת טלאי צהוב.

מבנה ארגוני - בתי המשפט

כתובות וטלפונים - בתי המשפט

מרכז מידע ארצי

077-2703333

שעות פעילות מרכז המידע:

ימים א', ד' שעות 08:00-18:00, ימים ב', ג', ה' שעות 08:00-16:00 ימי ו' וערבי חג שעות 08:00-12:30
שפות: עברית, ערבית, רוסית, אנגלית ואמהרית

מחוז	ישוב	בתי המשפט	כתובת		
צפון	נצרת	בית המשפט המחוזי	קריית יצחק רבין, נצרת עילית 1776602		
		בית משפט השלום	קריית יצחק רבין, נצרת עילית 1776602		
		בית הדין האזורי לעבודה נצרת	קריית יצחק רבין, נצרת עילית 1776602		
	בית שאן	בית שאן	בית משפט השלום	רח' שאול המלך, בית שאן 11746	
			בית משפט השלום	דרך הציונות 1, טבריה 1427501	
		עפולה	בית משפט השלום	רח' מנחם אוסישקין 42, עפולה 1828403	
			בית משפט השלום	מעלה כנען, בניין המשטרה, צפת 13230	
		קצרין	בית משפט השלום	רחוב שיאון 1, קצרין 1290000	
			קריית שמונה	בית משפט השלום	שדרות תל חי 97, קריית שמונה 1103025
		חיפה	חיפה	בית המשפט המחוזי	רח' פלי"ם 12, חיפה 3309515
				בית משפט השלום	רח' פלי"ם 12, חיפה 3309515
				בית הדין האזורי לעבודה חיפה	רח' פלי"ם 12, חיפה 3309515
חדרה	חדרה		בית משפט השלום	רח' הלל יפה 7, חדרה 3820310	
			בית משפט השלום	רח' יהושפט 15, עכו 2450904	
	קריות		בית משפט השלום	דרך עכו 194, קריית ביאליק קריות 2723211	
			בית משפט השלום	דרך הים 1, סוקולוב 5, נהריה 2242203	
	ירושלים		ירושלים	בית המשפט העליון	קריית בן גוריון, רח' שערי משפט 1, ירושלים 9195001
בית הדין הארצי לעבודה				קן היסוד 20, ירושלים 9214906	
בית שאן			בית המשפט המחוזי	רח' צלאח א דין 40, ירושלים 9711060	
			בית המשפט לענייני משפחה	רח' בית הדפוס 12, ירושלים 9548315	
בית שמש			בית משפט השלום	רח' חשין 6, ירושלים 9115601	
		בית הדין האזורי לעבודה	רח' בית הדפוס 20, מגדל דונה, גבעת שאול, ירושלים 9548323		
בית שמש		בית שמש	בית משפט השלום	מרכז מסחרי 6, בית שמש 99000	

מחוז	ישוב	בתי המשפט	כתובת	
תל-אביב	תל-אביב	בית המשפט המחוזי	רח' ויצמן 1, תל-אביב 6423901	
		בית המשפט לענייני משפחה	רח' ויצמן 1, תל-אביב 6423901	
		בית משפט השלום	רח' ויצמן 1, תל-אביב 6423901	
		בית משפט השלום (תעבורה)	רח' שוקן 25, תל-אביב	
		בית הדין האזורי לעבודה תל-אביב	רח' שוקן 25, תל-אביב 0966532	
מרכז	הרצליה	בית משפט השלום הרצליה	רח' בן גוריון 31 הרצליה 4678535	
	לוד	בית המשפט המחוזי מחוז מרכז-לוד	שדרות הציונות 3, לוד 7127749	
דרום	פתח תקווה	בית משפט השלום	רח' באזל 1 א' פינת שמשון, פתח תקווה 4951043	
	ראשון-לציון	בית משפט השלום	רח' משה הס 20, פתח תקווה 4942020	
		בית משפט השלום	רח' ישראל גילי 5, ראשון-לציון 0475426	
	נתניה	בית משפט השלום	רח' הרצל 67, נתניה 4239023	
	רחובות	בית משפט השלום	רח' רוז'נסקי 9, רחובות 7645309	
	רמלה	בית משפט השלום	שדרות ויצמן 3, רמלה 72407	
	כפר סבא	בית משפט השלום (מדור אזרחי גזברות, ושירות לקהל)	רח' הטחנה 5, כפר סבא 4453005	
		בית משפט השלום	רח' טשרניחובסקי 14, כפר סבא 4427107	
	דרום	באר-שבע	בית המשפט המחוזי	רח' התקווה 5, באר-שבע 8489313
			בית משפט השלום	רח' התקווה 5, באר-שבע 8489313
בית הדין האזורי לעבודה באר-שבע			רח' התקווה 5, באר-שבע 8489313	
אילת		בית משפט השלום	רח' יותם 3, אילת 8851002	
אשדוד		בית משפט השלום	רח' מורדי הגטאות, רובע ב' אשדוד 7752101	
אשקלון		בית משפט השלום	שדרות בן גוריון 19, אשקלון 7828132	
דימונה		בית משפט השלום	כיכר דנמרק, דימונה 8607602	
קריית גת		בית משפט השלום	רח' חשוון 12, רובע התעשייה קריית גת 8202371	

בתי משפט לעניינים מקומיים

מחוז	יחידה	טלפון
צפון	קריית ביאליק	04-8748803 04-8748756/83
	כרמיאל	04-9888611/2
חיפה	חיפה	04-8356741
	חדרה	04-6335393
ירושלים	ירושלים	02-6297971
	מעלה אדומים	02-5421363
	קריית-ארבע	02-9969526
תל-אביב	בני ברק	03-5776394
	גבעתיים	03-6739423
	הרצליה	09-9557986
	רמת גן	03-6132633
	תל-אביב	03-7249222
	רחובות	08-9485374
מחוז מרכז	כפר-סבא	09-7474710 09-7474738
	רמת-השרון	09-3511276
	נתניה	09-8607637
	פתח תקווה	03-9299421
	ראשון-לציון	03-9425530/7 03-9425528
	אריאל	03-9061608
	בת-ים	03-5556080
	חולון	03-6511032
דרום	באר-שבע	08-6470281

בתי משפט לנוער

מחוז	יחידה	כתובת	טלפון
צפון	נצרת	היכל המשפט החדש, כיכר קריית יצחק רבין, נצרת עילית 1776602	04-6087792
	צפת	מעלה כנען, בניין המשטרה, צפת	04-6993438
	קריית-שמונה	שדרות תל- חי 97, אזור תעשייה דרומי, קריית שמונה 1103025	04-6956131
	טבריה	שדרות מנחם בגין 1 טבריה 1432301	04-6713212
מחוז חיפה	חיפה	שדרות הפל"ם 12, חיפה 3309515	04-8698155
	עכו	רחוב יהושפט 15, עכו 2450904	04-9876613
	חדרה	רחוב הלל יפה 7, חדרה 3820310	04-6327543
ירושלים	ירושלים	רח' חשין 6, ירושלים 6515601	02-6706413
תל-אביב	תל-אביב	רחוב שוקן 25, תל-אביב 6653209	03-5128207
מרכז	ראשון-לציון	רחוב ישראל גלילי 5 ראשל"צ 7542604	03-9425571
	נתניה	רחוב הרצל 57, נתניה 4239023	09-8605646
	רחובות	רחוב רוז'נסקי 9, רחובות 7645309	08-9485338
	רמלה	שדרות ויצמן 3, רמלה 7241507	08-9270064
	פתח-תקווה	רחוב בזל 1 א', פתח תקווה 4951034	09-9299483
דרום	באר-שבע	רחוב התקווה 5, באר-שבע 8489313	08-6470270
	אשדוד	רחוב מורדי הגטאות, רובע ב', אשדוד 7752101	08-8514026
	אשקלון	שדרות בן גוריון 19, אשקלון 7828132	08-6682053
	קריית גת	רחוב חשוון 12, רובע התעשייה, קריית-גת 8202371	08-6670624
	דימונה	כיכר דנמרק, דימונה 8607602	08-6543203
	אילת	דרך יותם 3, אילת 8851002	08-6362694

סיוע משפטי - משרד המשפטים

לשכות הסיוע המשפטי	כתובת	טלפון
ירושלים	הסורג 1, בית מצפה, ים-9414501	02-6211333
תל-אביב	הנרייטה סולד 4 תל-אביב-יפו 6492404	03-6932777
חיפה	שדרות הפלי"ם 15 א' קריית הממשלה, חיפה 3309519	04-8633666
מחוז צפון	רח' תאופיק זיאד 3047, וופא סנטר קומה 5, ת"ד 50021 נצרת	04-6459444
באר-שבע	שדרות זלמן שז"ר 33, בית נועם ב"ש 8440803	08-6404526

צה"ל

קצינת פניות הציבור 03-5691000

הסנגוריה הצבאית 03-5691730

הסנגוריה הציבורית הארצית - משרד המשפטים

מחוזות	כתובת	טלפון
הסנגוריה הציבורית הארצית	הנרייטה סולד 4, תל-אביב-יפו 6492404	03-6932606/8 LishkatSanegorArtzi@justice.gov.il
תל-אביב	הנרייטה סולד 4, תל-אביב-יפו 6492404	03-6932600/60
ירושלים	בן יהודה 34, ירושלים 9423001	02-5696180/1
הדרום	קרן היסוד 4, ת"ד 580, באר-שבע 8410402	073-3801333
חיפה	שד' הפלי"ם 15 א' קריית-הממשלה, חיפה 3309519	04-8633700/1/2
הצפון	המלאכה 1, נצרת עילית 1767301	04-6029111
מרכז	הנרייטה סולד 4, תל-אביב-יפו 6492404	03-6932666

כתובות וטלפונים של משרד העלייה והקליטה

מרכז מידע טלפוני ארצי: 03-9733333

קו חם לשעת חירום: 1255-081-010

אתר האינטרנט: www.klita.gov.il | דואר אלקטרוני: info@moia.gov.il

נתיבות

רח' יוסף סמילו 10
08-9938673, פקס 08-9943307

אילת

שד' התמרים 3, מרכז עירוני, קריית הממשלה
08-6341621, פקס 08-6372367

ערד

רח' חן 34
08-6341527, פקס 08-9396201

אשקלון

רח' כצנלסון 9
08-6790770, פקס 1599-500-915

דימונה

רח' הצאלה 8
08-6563888, פקס 08-6563880

שדרות

סמטת הפלדה 8, מקבץ הדיור פרץ סנטר
08-6897033, פקס 08-6610614

אופקים

רח' הרצל 37
08-9961284, פקס 08-9962743

מחוז תל-אביב והמרכז

רח' אסתר המלכה 6, תל-אביב
03-5209112, פקס 03-5209121

מרחבים:

מרחב תל-אביב

רח' אסתר המלכה 6, ת"א
1599-500-901, פקס 03-5209173

מרחב ראשון-לציון וחולון

רח' ישראל גלילי 3, ראשון-לציון
1599-500-910, פקס 03-9525893

02-6752611

רח' קפלן 2, קריית בן-גוריון, בניין ב', ירושלים 9195016

משרד ראשי

תלונות הציבור

באמצעות תיבת "צור קשר" באתר www.klita.gov.il
או באמצעות הדואר האלקטרוני info@moia.gov.il
טלפון 02-6752765, 03-5209127
פקס 03-5209161

סניף משרד העלייה והקליטה בנתב"ג

03-9774111

מחוז הדרום וירושלים

רח' זלמן שז"ר 31, באר-שבע
08-6261216, פקס 08-6230811

מרחבים:

מרחב באר-שבע והנגב

רח' זלמן שז"ר 31, באר-שבע
1599-500-921, פקס 08-6280529

מרחב ירושלים ויהודה

רח' הלל 15, ירושלים
1599-500-923, פקס 02-6249398

מרחב אשדוד ואשקלון

שד' מנחם בגין 1, בניין צימר, אשדוד
1599-500-914, פקס 08-8668030

סניפים:

בית-שמש

רח' השבעה 10
02-9939111, פקס 02-9912540

קריית-גת

שד' לכיש 5
08-6878666, פקס 08-6878660

מרחב חדרה
רח' הלל יפה 13
04-6108417 פקס, 1599-500-904

סניפים:

הקריות
רח' המייסדים 7, קריית ביאליק
04-8742957 פקס, 1599-500-902

טבריה
רח' השומר 47, מרכז קליטה, בניין 2
04-6720399 פקס, 04-6717061

מגדל-העמק
רח' ניצנים 39, מרכז מסחרי, קומה ב'
04-6540331 פקס, 04-6040376

נהריה
דרך העצמאות 9
04-9950404 פקס, 04-9950404

עפולה
רח' יהושע חנקין 34
04-6098305 פקס, 04-6098300/1

קריית-שמונה
שד' תל חי 104, כיכר צה"ל
04-6818405 פקס, 04-6818400

צפת
קניון שערי העיר, בניין קלאב מרקט, קומה ב'
04-6920218 פקס, 04-6820571

מעלות
שד' ירושלים 21, קניון רקפות
04-8202996 פקס, 04-9078301

עכו
רח' שלום הגליל 1, קניון עכו
04-9916833 פקס, 04-9916833

מרחב נתניה והשרון
רח' ברקת 3, נתניה
09-8629435 פקס, 1599-500-905

מרחב פתח-תקווה והשפלה
רח' ההסתדרות 26, פ"ת
03-9312606 פקס, 1599-500-907

סניפים:

רחובות
רח' בנימין 12
08-9378000 פקס, 08-9390256

השרון
רח' התע"ש 23 כפר-סבא,
09-7663515 פקס, 1599-500-906

רמלה
רח' הרצל 91, קריית הממשלה
08-9208019 פקס, 1599-500-912

חולון
רח' אילת 36
03-5056997 פקס, 1599-500-908

מחוז חיפה והצפון

שד' הפל-ים 15, בניין א', חיפה
04-8631111 פקס, 04-8622589

מרחבים:

מרחב חיפה והקריות
שד' הפל-ים 15 בניין ב' חיפה
04-8632336 פקס, 1599-500-922

מרחב גליל עליון
בניין ביג, אזור התעשייה, כרמיאל
04-9580875 פקס, 1599-500-920

מרחב נצרת-עילית
רח' המלאכה 52, בניין "לב עסקים"
04-6564019 פקס, 1599-500-903

אתרי משרד העלייה והקליטה

אתר המשרד (פועל ב-5 שפות) www.klita.gov.il
אתר להעצמת השפה העברית (פועל ב-6 שפות) <http://hebrew.moia.gov.il>
אתר יזמות, מידע וייעוץ עסקי (פועל ב-5 שפות) www.2binisrael.org.il
אתר המינהל לסטודנטים עולים (פועל ב-5 שפות) www.studentsolim.gov.il

מדינת ישראל
The State of Israel

בית המשפט העליון
The Supreme Court Of Israel

משרד העלייה והקליטה
The Ministry of Aliyah and Immigrant Absorption

הופק על ידי:

משרד העלייה והקליטה	בית המשפט העליון
אגף מידע ופרסום	מוזאון מורשת בתי המשפט
רח' הלל 15, ירושלים 9458115	רח' שערי משפט 1 קריית בן-גוריון, ירושלים 9195001
e-mail: info@moia.gov.il	e-mail: pniot@supreme.court.gov.il
www.klita.gov.il	www.court.gov.il

מספר קטלוגי: 0621716010

הודפס על ידי המדפיס הממשלתי

© כל הזכויות שמורות לבית המשפט העליון ולמשרד העלייה והקליטה

ירושלים, תשע"ו 2016

Produced By:

**The Ministry of Aliyah
and Immigrant Absorption**
The Publications Department
15 Rehov Hillel, Jerusalem 9458115
e-mail: info@moia.gov.il
www.klita.gov.il

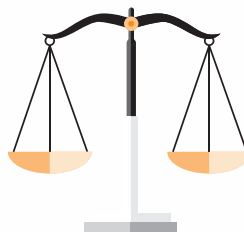
The Supreme Court
The Courts Heritage Museum
1 Rehov Sha'arei Mishpat, Kiryat Ben Gurion
Jerusalem 9195001
e-mail: pniot@supreme.court.gov.il
www.court.gov.il

Telephone Information Center (03) 9733333

Catalogue Number: 0621716010

Printed by the Government Press

© All Rights Reserved to the Supreme Court
and the Ministry of Aliyah and Immigrant Absorption
Jerusalem 2016

הרשות השופטת

מידע לעולים החדשים